

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Francisci Svarez Granatensis E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Primarij
at[que] Emeriti olim Professoris Tractatvs Qvinqve, Ad
Primam Secvndae D. Thomae**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1629

2. Quibus virtutibus ornetur voluntas Beatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94065)

tudo, per quam tollitur omnis relatio, & moralis conuersio ad peccatum, hoc, inquam, non obstat, quia illa rectitudo ex visione provenit quasi obiectiue tantum; & ex parte voluntatis solum est quedam inclinatio naturalis ad bonum: per hanc autem non destruitur formaliter moralis habitudo, seu conuersio ad peccatum commissum non retractatum, neque remissum: maxime, quia ipsa actualis electio non habet formalem, & immediatam repugnantiam cum habituali culpa: ergo multo magis illa aptitudinalis, seu obiectiua rectitudo voluntatis non est immediate repugnans cum culpa habituali physice: igitur nulla est in hoc implicatio contradictionis, moraliter autem videtur illud repugnare, quia inuoluit aliquid turpe, seu honestati contrarium, quale est mentiri Deum, & huiusmodi etiam repugnantia non est in presenti, quia licet Deus odio habeat peccatorem, ut peccator est, id est, culpam eius detestando; potest tamen amare eum, qui peccator est, eique benefacere non tantum naturalia dona, sed etiam supernaturalia conferendo; sicut nunc dat peccatori fidem, & spem, & interdu donum prophetiæ, & alia similia, posset ergo similiter dare visionem, maxime pro aliquo tempore, in quo nec contra iustitiam faceret, propter quam id faceret. An vero in eo casu dicendus esset ille homo beatus, nec ne, quæstio esse potest de modo loquendi: dici tamen posset fore tunc beatum quoad essentiam, non vero quoad statum, & perfectionem beatitudinis, quæ requirit omnium bonorum aggregationem, ut in suo statu perfecto constituta sit.

SECTIO II.

Quibus virtutibus ornatur voluntas Beatorum.

I. Ratio dubii oritur primo ex dictis præcedenti sect. nam si voluntas illa peccare non potest, nulla indiget virtute, quia virtus circa difficile versatur: in illo autem statu nulla difficultas est in bono operando. Secundo, esto sit tibi necessaria aliqua virtus, sufficit charitas, tum quia beati omnia operantur perfectissimo modo: ergo immediate referunt omnia in Deum, ut finem supernaturalem: ergo sufficit illis charitas ad supplenda omnia: tum etiam, quia in illis non est spes, neque virtutes morales, quia non exercent actus earum, præsertim temperantiz, & fortitudinis, quia neque habent pericula, in quibus fortiter se gerant, neque passiones alias quas vincant.

II. In hac questione tria inquiri possunt, primum an beatus retineat in patria omnes habitus virtutum, quos habuit in via. Secundum, an exerceat actus eorum. Tertium, an habeat virtutem aliquam, cuius non est capax in via. Circa primum, & secundum multa dici possent, tamen quia aliis locis tractari solent, breuiter expediam. Est ergo quorundam opinio, in patria non manere virtutes omnes morales, quæ sunt in via: sic Durand. in 3. d. 33. quest. 4. nam quedam ex his virtutibus (inquit) sunt in appetitu sensitiuo, ut fortitudo, & temperantia, & hæc non manent in anima separata, quia non manet subiectum earum: nec necessarium putat reparari in resurrectione, quia non existimat fieri posse, ut eadem Suarez in primam secundæ D. Thom.

numero restituantur, neque oportere, ut alia numero distinctæ infundantur, cum ibi non sint necessaria ad exercendos actus, neque ad mortificandas passiones, quæ in corporibus gloriosis erunt pacatissimæ. De virtutibus autem voluntatis concedit quoad habitus manere in patria, si acquisitæ sunt in via, quia subiectum earum manet, & non habent à quo corrumpantur: negat tamen ibi exercere actus suos, sed manere solum ad ornatum: & in hoc ultimo cum Durando sentiunt aliqui Thomistæ.

At vero communior sententia est, voluntates beatorum perfici omnibus virtutibus, & exerceat aliquos actus earum: quod si quæ ex his virtutibus sunt in appetitu sensitiuo, eas dicit etiam futuras in beatis, quando in eis fuerit appetitus sensitiuus, quod erit post resurrectionem. Hæc est sententia D. Thom. 1. 2. quest. 67. artic. 1. ex Augustin. 14. de Ciuitat. cap. 9. idem D. Thom. in 4. dist. 14. quest. 1. artic. 3. quest. 3. Aleus. 4. part. quest. 98. membr. 3. artic. 3. §. 1. qui adducit Augustinum libr. 6. Musica: idem sentiunt alii tum in 4. dist. 14. & in 3. dist. 33. præsertim Bonauent. question. 6. Richard artic. 1. question. 6. Gabriel quest. 1. artic. 3. dub. 3. Quæ sententia vera est, & sic explicanda. Nam primo dicendum est, omnes habitus virtutum qui sunt, vel esse possunt in voluntate viatorum, manere in voluntate quatum ad substantiam, seu entitatem eorum. Ratio est, quia omnes istæ sunt virtutes, & perfectiones simpliciter, neque beatitudo includit perfectionem aliquam quæ hanc excludat: nam potius beatitudo de se requirit omnem suppositi perfectionem ad suum complementum, neque hæc virtutes in formali, & essentiali sua ratione includunt aliquam imperfectionem perfectioni beatitudinis repugnantem: & ideo dixit D. Thom. manere virtutes morales in beatis quoad formale earum. Quod sic probatur secundo, quia omnes hæc virtutes respiciunt bonum honestum ut sic, & inclinant, atque afficiunt voluntatem ad tale bonum, & de se augent virtutem operandi rectè circa illud: hoc autem totum ad perfectionem spectat: atque hoc magis constabit ex sequentibus.

Secundo dicendum est, omnes has virtutes posse exercere aliquem actum in beatitudine, alioqui videri possent superflue, neque fere esset maior ratio, ob quâ illæ manerent potius quam fides, imo non essent censendæ virtutes, ac perfectiones simpliciter, si in opposito, ac perfectissimo statu nihil possent operari. Ratione sic declaratur, quia neut voluntas essentialiter est appetitus tendens in bonum, cuius primarius actus est amor, ad quem alii consequuntur; ita virtutes voluntatis, quæ illam perficiunt modo illi accommodato, sunt veluti affectiones quedam optimi, quod est honestum: ergo primario inclinant illam ad amandum huiusmodi bonum, & consequenter ut illud desideret, si illo caret, & illud exsequatur, saltem si potest, & oportet, vel illo gaudeat, si iam illud possidet: ex quibus actibus saltem amor & gaudium tales sunt, ut nullam includant imperfectionem: possunt ergo haberi in quocunque statu perfectissimo circa quodcunque bonum sub quocunque honesto motiuo: ergo nulla potest excogitari virtus in voluntate, quæ non possit habere actum perfectum in beatitudine. Quod posset inductione explicari, nam hoc supra explicatum reliquimus in virtute spei, quæ maxime videri posset repugnare statui beatorum. Atque idem est de fortitudine: nam martyr, v. g. maxime gaudet quod se fortiter gesserit in tolerandis dolori-

III. Communis opinio & vera.

1. Pronuntiatum pro habitibus virtutum.

IV. 2. Pronuntiatum pro actibus.

doloribus, & superandis periculis, qui actus si fiat ex motu, & honesta e illius virtutis, ad fortitudinem spectat: sic etiam D. Thom. in 4. ubi supra dixit, manere poenitentiam in beatis, qui licet non doleant de peccatis commissis, gaudent tamen de satisfactione Deo facta, & remissione consecuta.

V. Tertio dicendum, has virtutes non posse in patria exercere omnes actus, quos efficiunt in via. Patet simili inductione in spe, & poenitentia: & idem est de temperantia, & fortitudine, de quibus propterea dixit D. Thom. non manere, quia non manet omnino illa materia, circa quam possunt exercere aliquos actus. Et hæc est ratio huius assertionis, scilicet quia hic aliqui sunt huiusmodi actus, qui includunt, vel supponunt imperfectionem ex parte obiecti, scilicet vel absentiam alicuius boni, vel presentiam alicuius mali.

VI. Atque hinc intelligitur primo, quando aliqua ex his virtutibus negantur esse in beatis, ut in aliquo sensu hoc verum sit, non esse intelligendum de ipsa virtute secundum se, & quoad entitatem eius, sed ut connotat habitum ad aliquem actum imperfectum cum proxima aptitudine, & dispositione ad faciendum illum, sic enim non est spes in beatis, &c. Et eodem modo negari potest quod sit in eis continentia, quia hæc vox significat virtutem in statu imperfecto: sicut etiam simpliciter negari potest quod maneat in beatis potestas peccandi, etsi maneat voluntas creata, quia non manet iam ita disposita ut possit deficere. Quod si quis credat, habitum virtutis per diversum modum gradus, seu entitatis partialis esse principium diversorum actuum, consequenter dicere posset manere secundum eum gradum, vel entitatem, quæ est principium actus perfecti, non vero quoad alium gradum, vel partialem entitatem, quæ est principium actus imperfecti, & repugnantis illi statui; tamen quia communius est, eundem habitum indivisibiliter esse principium omnium actuum, præsertim cum illi actus inter se sint ita connexi, & unus ex alio oriatur, ideo verius est, habitum quidem in se eundem omnino esse, & durare, & solum ob diversum statum, diversamque obiecti applicationem, & representationem diversos actus exercere, & in ordine ad illos diversas denominationes recipere.

VII. Colligitur secundo, manere in beatis non tantum virtutes per se infusas, sed etiam acquisitas, quæ vel conservantur, si in via fuerunt acquisite, vel per accidens infunduntur, vel perficiuntur, si quid eis deerat, sicut supra dixi *disp. 8. sect. 2.* de scientiis naturalibus, quia in eo statu debet esse natura omni ex parte perfecta, non solum gratuita, sed & connaturali perfecta. Atque eadem ratione idem dicendum censeto de habitibus appetitus, si qui in illo sint, nam proprie, virtutes omnes etiam morales sunt primario in voluntate: quia ratio est eadem scilicet, quod appetitus, & omnes potentie sensitivæ debent in eo statu esse perfectæ omni perfectione sibi connaturali, & proportionata. Item, quia ibi erunt perfectissimæ delectationes sensibiles, quibus beati videntur moderatissime, & secundum rectam rationem: neque refert quod ibi erunt omnes appetitus passiones moderatæ, & subordinatæ rectæ rationi, nam hoc ipsum fiet per intrinsecam virtutem, & perfectionem, quia hic modus melior, & perfectior est. Propter quam rationem dixi in materia de *Infernar. disput. 19.* has virtutes esse in Christi humanitate, sicut etiam fuerunt in Adamo in statu innocentie.

Tertio infertur, etiam esse futura in beatis illa tria Spiritus sancti dona, quæ ad voluntatem spectant: quod probari potest eadem ratione proportionaliter. Solum posset esse dubitatio de timore, de quo videri possunt quæ de Christo Domino dixi in citata materia *disput. 20. sect. 2.* eadem enim est ratio de cæteris beatis.

Circa tertium punctum huius questionis positum in *num. 2.* est opinio Richardi in 4. d. 49. art. 3. q. 7. qui tribuit beatis specialem virtutem, seu habitum voluntatis, quem ponit inter doctas animæ, quem dicit esse ad eliciendum actum securitatis: hunc enim existimat esse actum voluntatis, quatenus in ea est ratio irascibilis; nam versatur, inquit, circa Deum ut est obiectum summe bonum, & directe opponitur timori. Sic fere Bonavent. *ibi artic. 1. question. 5.* licet differat, quia non vocat illum actum securitatem, sed tensionem, seu comprehensionem. O Cham etiam, & alii idem sentiunt: sed ego nullum video fundamentum.

Quare probabilius existimo nullum virtutis habitum infundi beatis in voluntate, qui non potuerit esse in eisdem in statu ut quantum ad substantiam, & entitatem ipsius habitus. Ratio est, quia omne honestum bonum, quod per visionem repræsentatur voluntati, potest etiam per fidem proponi, si non ad fruendum, saltem ad amandum, & desiderandum, quia voluntas potest ferri in bonum secundum se, vel in bonum absens quacumque ratione cognitum: ergo voluntas in via est capax cuiuscumque virtutis, quæ circa bonum honestum versatur: vnde cum alias iustitia, quæ per gratiam, & cum gratia infunditur, sit essentialiter perfecta & integra, cum ea infunduntur voluntati omnes virtutes, quæ illam possunt perficere in ordine ad dilectionem cuiuscumque boni honesti. In quo est magna differentia inter intellectum, & voluntatem, quia si agitur via, & status patriæ primo ac per se distinguuntur ex parte intellectus videntis, vel credentis, quia actus sunt essentialiter diversi, & requirunt omnino principia diversa, & ideo necesse est in intellectu aliquid lumen infundi in patria, quod non infunditur in via: in voluntate autem id non est necessarium, quia rectitudo voluntatis supponitur, & per se non differt essentialiter ab ea, quæ est in patria, sed solum perficitur vel accidentaliter, vel ex parte obiecti consecuti; neque actus ille securitatis, vel consecutionis est proprie actus distinctus, qui requirat specialem virtutem in voluntate: nam tenore, vel comprehensione, ut supra *disp. 8. sect. 4.* dictum est, vel solum est actus intellectus, vel si aliquo modo ad voluntatem spectat, nihil aliud est, quam uniri Deo per amorem perfectum: securitas vero, ut in *infra disput. 14.* latius, ex parte intellectus est cognitio perpetuitatis beatitudinis, & diuinæ voluntatis, ac promissionis, vel carentia timoris, quæ nullum specialem actum dicit, vel perfectus amor, ac delectatio, quia circa beatitudinem sic proportionatam voluntas ferretur sub ratione boni, & non desiderando, nec sperando: ergo amando, vel gaudento de bono diuino, vel de proprio commodo; & ad hos actus sufficiunt virtutes, seu habitus supra explicati: omnis autem alius actus est excogitatus sine fundamento, nam cum voluntas sit essentialiter appetitus, non potest ferri in bonum, nisi per modum affectus, vel appetentis: ergo per amorem, vel gaudium.

(o)

SE-